

Ureja uredniški odbor in oglasni Dušan Rebolj — tel. 20 71 25 klišejci CP »Gorenjski tisk«

Zaradi minulega praznika in izredne konference tovarniške organizacije ZKS v ponedeljek, 8. julija ste prejeli današnjo številko pri vratarju

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANI Uredništvo

KRANJ, SOBOTA, 6. JULIJA 1963

LETO V — 9. STEVILKA

V ponedeljek bomo spregovorili o težavah v našem gospodarjenju in o nalogah članov organizacije Zveze komunistov

- Poročali smo že, da bo v ponedeljek popoldne, to je 8. julija, izredna konferenca tovarniške organizacije Zveze komunistov. Na njej bomo obravnavali nekatere težave, ki jih imamo v prizadevanjih za večjo produktivnost dela, za boljše kakovost naših izdelkov, za večjo delovno disciplino, itd. Pogovorili se bomo tudi o potrebnih ukrepih, da bomo lahko jeseni prešli na skrajšani delovni čas. Zato posvetimo tudi v tej številki našega lista nekaj misli pomenu konference.

Vsa vprašanja, ki se tičejo boljšega gospodarjenja, so tako aktualna, tako težavna, da mora o njih razpravljati tudi tovarniška organizacija Zveze komunistov. Jasno je, da pri tem ne gre za operativno poseganje organizacije Zveze komunistov v reševanju pro-

blemov produktivnosti dela, boljše kakovosti izdelkov, večje delovne discipline itd., kakor si to zamišljajo nekateri člani kolektiva! Ne! Gre predvsem za to, da enkrat za vselej razčistimo nejasnosti, ki so jim zapadli nekateri člani kolektiva — med njimi tudi komunisti. Gre namreč za razčiščenje pogledov na vlogo družbeno-političnih sil v našem podjetju pri reševanju omenjenih težav. Eni namreč mislijo, da so družbeno-politične organizacije dolžne reševati celo težave v tehnološkem procesu. — Drugi pa menijo, da vprašanja, kakršna so boj za večjo produktivnost dela, za boljše kakovost izdelkov itd., ne sodijo v področje, s katerim se mora ukvarjati Zveza komunistov.

Iz povedanega je moč zaključiti, da med našimi družbeno-politični-

mi delavci nekaj ni jasno. Zato bo morala na take nejasnosti odgovoriti ponedeljkova izredna konferenca. Le tako lahko dosežemo zaželene cilje — razjasniti in izkristalizirati stališča organizacije

(dalje na naslednji strani)

Sergej Vošnjak med nami...

- BORUT SNUDERL — KADROVSKE SLUŽBE ● V ponedeljek, 24. junija je govoril članom Zveze komunistov našega podjetja o V. plenumu ● ZKJ Sergej Vošnjak. Prisostvovalo je okrog petdeset poslušavcev, ki so se živo zanimali za predavateljevo izvajanje in ob koncu izrazili željo, naj bi se tovariš Vošnjak še kdaj oglašil v našem podjetju.

Predavatelj je svoja zanimiva izvajanja o mednarodnih vprašanjih in nalogah mednarodnega delavskega gibanja v boju za mir in socializem popestril s številnimi zanimivimi primeri, dokazi in anekdotami ter s tem močno pritegnil sicer kar maloštevilne poslušavce.

Po končanem predavanju se je razvila živahna razprava. Kaže, da nas precej zanimajo vprašanja (dalje na naslednji strani)

JOSIP BROZ TITO PONOVNO PREDSEDNIK REPUBLIKE

Tito med zaprisego

V veliki dvorani zvezne ljudske skupščine v Beogradu je bilo minulo nedeljo dopoldne, 30. junija, premalo prostora za vse zvezne poslance, ki so hoteli na skupni seji vseh zborov zvezne ljudske skupščine voliti predsednika in podpredsednika republike. Po otvoritvenih besedah predsednika zvezne ljudske skupščine Edvarda Kardelja je v imenu petdesetih zveznih poslancev na predlog zveznega odbora SZDLJ predlagala poslancem Vida Tomšič, da izvolijo za predsednika republike Josipa Broza Tita. Dvorano je preglušilo ploskanje. To se je ponovilo še nekajkrat in doseglo vrhunec potem, ko je Edvard Kardelj prebral uraden izid volitev — za predsednika je bil izvoljen Josip Broz Tito. Zanj je glasovalo vseh 665 prisotnih poslancev.

Spet rekordna proizvodnja - v juniju naredili 839 ton izdelkov

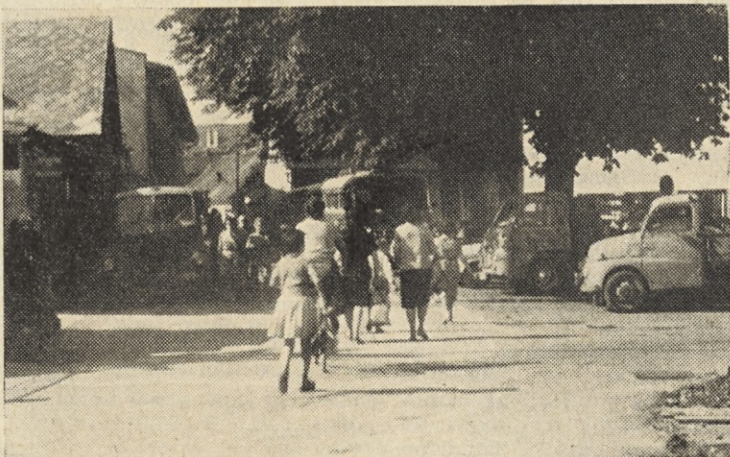
Pred zaključkom redakcije današnje številke smo zvedeli v planski službi, da smo junija dosegli nov rekord v proizvodnji. Naredili smo 839.017 kg gumenih izdelkov ter s tem prekoračili osnovni proizvodni plan za mesec junij za 34,68 odstotka, operativnega pa za 8,33 odstotka.

S tako obsežno proizvodnjo v juniju, ko smo pričakovali že nekolikošen padec zaradi letnih dopustov, smo izvršili polletni osnovni proizvodni plan s 108,45 odstotka, operativnega pa s 102,29 odstotka. Skupno doslej izdelana količina 4.748.479 kg izdelkov predstavlja 53,96 odstotka celotnega proizvodnega načrta.

Ker smo v minulih mesecih že odvedli v sklade ekonomskih enot za dopuste in državne praznike kar precej sredstev, lahko pričakujemo, da bomo imeli konec prihodnjega tedna spet dobre osebne dohodke. To pa je tudi kot nalašč, saj potrebujemo precej denarja prav sedaj, ko se odpravljamo na letni oddih.

Ce se bo proizvodnja tudi v pri-

▼ Prostor za parkiranje vozil pred obratom II je že pretesen, zato bo treba misliti na primernejšega

hodnjih mesecih, predvsem pa v juliju in avg. gibala po planirani dinamiki, če torej ne bo nepredvidenih izpadov, potem lahko pričakujemo za konec leta ne samo

(dalje na naslednji strani)

Litostrojske izkušnje nas silijo k vprašanju: kako bomo skrajšali delovni čas v „Savi“

- V predzadnji številki našega lista smo zapisali v tej rubriki, da je maja meseca letos eno izmed slovenskih podjetij, ki so že prešla na skrajšani delovni čas, povečalo proizvod-

- njo in osebne dohodke za 12 odstotkov glede na aprilske uspehe. Takrat vam imena tega podjetja nismo povedali. Tokrat pa vam že lahko zaupamo, da je bilo tako v ljubljanskem Litostroju. Ker vas verjetno zanima, kako so to dosegli, smo se pozanimali v tamkajšnji informativni službi in izvedeli mnogo zanimivega.

V Litostroju so se pred nekaj meseci z referendumom odločili za tri zaporedne proste sobote. Pri tem so se zavedali, da zaradi skrajšanega delovnika ne smejo uposti proizvodnja in ne osebni dohodki. Obljubo so izpolnili, čeprav je bilo precej težko kar čez noč opustiti razne navade in razvade, ki so bile nekaterim ljudem že kar v mesu in krvi. Zlasti delovna disciplina je bilo do takrat precej majava in so jo kot samoupravljavci nekateri »razumeli« precej po svoje. Bili so primeri, ko so včasih pri delovni di-

sciplini izvajali pravo samovoljo namesto samoupravljanja.

Razumljivo je, da so se v Litostroju zato lotili, pripravljajoč se na skrajšanje delovnika, najprej delovne discipline. Ni se bilo treba posebno truditi, da so ugotovili prav v tem velikanske rezerve neizkoriščenega delovnega časa. »Z ustreznimi ukrepi v najkrajšem času«, so menili, »lahko dosežemo lepe rezultate«.

Taka razmišljanja so vodila samoupravne organe, ko so sprejemali vrsto skoroda revolucionarnih ukrepov. Postali so zakon za ves kolektiv. Sami so si priznali, da novi ukrepi ne predstavljajo v bistvu prav nič novega, ker bi se jih morali držati vseskozi odkar je Litostroj nastal!

In kaj je srce, jedro vseh sprejetih ukrepov? Bistveno je, da DELA VSAK NA SVOJEM DELOVNEM MESTU SVOJEN POLNIH OSEM UR! Nič drugega. Pravijo, da je sicer preprosto povedano, (dalje na naslednji strani)

▲ So delovne operacije, ki jih ni moč povsem nadomestiti s stroji in jih mehanizirati. Tak primer je izdelovanje nogometnih duš, ki zahteva ročno spretnost in natančnost

Kdaj lahko uveljavim pravico do regresa za oddih?

Ker so še vedno nejasnosti glede upravičenosti do regresa za letni oddih, kratko porajamo.

Pravico do regresa za letni oddih — po 300 dinarjev na dan ima vsak član kolektiva in njegov ožji srojec ne glede na to, če gre ali če ne gre na oddih. Pravico do stimulacijskega regresa po 500 dinarjev na dan pa imajo le tisti člani kolektiva in njihovi ožji srojeci, ki LETUJEJO V POČITNIŠKIH DOMOVIH, ORGANIZIRANIH CAMPIH IN PLANINSKIH DOMOVH. Vsakomur pripada desetdnevni regres!

Upravni odbor počitniških domov »Sava« pa bo izjemoma odobral regres tudi za drugačne primere, če bodo prosivci vložili pravočasno vlogo, to je pred odhodom na letovanje. (Če gre na primer žena na zdravljenje v toplice in bi šli radi z njo tja tudi njeni domači — mož z otroki!)

Sergej Vošnjak med nami...

(nadaljevanje s 1. strani)
Kitajske in dejanski vzroki njene današnje politike. To ni nerazumljivo, saj nam tudi oni posvečajo veliko pozornost in menijo, da bodo z napadi na našo državo zakrili svoje lastne težave. Zato so vprašanja o tem skoraj kar deževala. Seveda pa so nas zanimala tudi vprašanja položaja religije v socialističnih državah, možnosti našega večjega gospodarskega sodelovanja s temi državami, vzroki za tako tesno povezanost vzhodnih držav ter še nekaj drugih, ki zadevajo mednarodne odnose.

Takih predavanj in tako plodnih razprav si še želimo!

▲ Na tem aparatu ugotavljamo plastičnost po Mooneyju in začetek vulkanizacije

ali že veste??

Litostrojske izkušnje nas silijo k vprašanju: kako bomo skrajšali delovni čas v „Savi“

(nadaljevanje s 1. strani)
težje pa je bilo izvedljivo. Morda bomo lažje razumeli, če se seznanimo z ukrepi pobliže!

PRIHAJANJE NA DELO: Ob 6., 14. in ob 22. uri, ko se prične delo, mora biti vsakdo že napravljen v delovni obleki. Zato mora vsakdo zigosati kontrolno kartico napravljen v delovni obleki. Za vsako zamudo se mora delavec opravičiti predpostavljeno, da ta lahko presodi, ali je zamuda opravičljiva. Če ni, uvede proti zamudniku disciplinski postopek. Ne glede na to, ali je proti zamudniku uveden disciplinski postopek ali ne, se za vsako zamudo do 10 minut odtegne prizadetemu polurni osebni dohodek po njegovi obračunski postavki, za zamudo do 30 minut pa enourna. Izjema so zamude zaradi višje sile.

DELOVNI ČAS: Nične ne sme med delovnim časom zapuščati svojega delovnega mesta brez vednosti in pristanka predpostavljene. Kdor ima takšno delo, da mora hoditi po oddelkih in obratih, se med delovnim časom ne sme privatno pogovarjati, niti opravljati posle, ki ne spadajo v okviru njegovega dela in de-

lovnega časa. O zastojih je treba takoj obveščati predpostavljene. Podjetje je moglo zapustiti med delovnim časom samo zaradi službenih potreb, na poziv organov oblasti, samopravnih ali družbenih organov, zaradi odhoda v obratno ambulanto ali k specialistu. Iz zasebnih razlogov podjetja med delovnim časom ni mogoče zapuščati. Za pravno pomoč za potrošniška posojila in za razna druga potrdila so določene posebne uradne ure v dopolnanskem času za popoldansko izmenjo in v popoldanskem času za dopoldanski čas ter za nočno izmenjo. V jedilnici, v garderobah ali pri bifejih se delavci lahko zadržujejo samo med odmorom. Podaljševanje odmora ali predčasno odhajanje na malico se kaznuje.

ODHOD Z DELA: Razen z vlakom vozeči se delavci, ki imajo posebne izhodne izkaznice, ne sme iz podjetja nihče pred časom, ki je odrejen za konec delovnega časa: 14., 22. in 6. uro. Vsakdo mora ob določeni uri zigosati kontrolno kartico in delovni obleki. Vsak predčasen odhod ali izganjanje štejejo kot zamudo in temu primerno tudi ukrepanje.

Med delovnim časom imajo vsi zaposleni na delovnih obdelah posebne razpoznavne značke, da je moč takoj videti, v kateri ekonomski enoti kdo dela.

Za takšne ukrepe so se v Litostroju odločili enoglasno, torej ni bilo prisiljenosti, ne podiktanja. Sprejetih sklepov so se držali v maju in se jih držijo tudi sedaj. Upšeti so tu in zato tudi proste sobote!

Kako daleč pa smo mi s pripravami na skrajšan delovni čas? Se le pri besedah, uganbinah in sodejanju prazne slame, kakor trdijo nekateri naši ljudje, strokovnjaki svojega posla.

Kaj se bomo pri nas usledili tako kot v Litostroju — seveda v prostem času, ne med delovnim časom — in se lotili izdelave premagovnega programa za postopno premagovanje težav. Saj teh ni malo, so v delovni disciplini, v osebni prizadevanosti ali neprizadevanosti, v dobri ali v slabši priložnosti dobavljaju evropskih in skrajšanih ulkanizacijskih casih in v izboljšanih tehnoloških postopkih.

Tudi „Sava“ je sodelovala na razstavi osemletke „L. Seljak“

Minulo nedeljo so zaprli edinstveno šolsko razstavo, ki jo je pripravil kolektiv osemletke »Lucijana Seljaka« v Stražišču ob sodelovanju gumarskega izobraževalnega centra našega podjetja ter industrijskih šolskih centrov Iskre in tekstilne industrije. Razstava je bila odprta od 25. do 30. jun., ogledalo pa se jo je več tisoč mladih in starejših ljudi iz Stražišča in Kranja. Škoda je le, da osemletka »Lucijana Seljaka« preveč oddaljena od mesta, saj bi si to edinstveno priveditev sicer ogledalo precej več ljudi.

V posebnem prostoru je prikazal naš gumarski izobraževalni center potrebe našega podjetja po novih strokovnih kadrih s posebnim poudarkom na poklicnih gumarjih in gumarskih tehnikah ter seznanil obiskovalce s sistemom izobraževanja in s samim delom bodočih poklicnih gumarjev. Prostor je bil opremljen s fotografijami, informativnimi besedili, grafikoni in maketama starega ter novega obrata. Hkrati s prikazovanjem posameznih poklicev, ki jih izobražujemo v našem centru, so bili razstavljeni tudi odgovarjajoči izdelki oziroma polizdečki.

Razstavo so pripravili v organizaciji gumarskega izobraževalnega centra informativna in propagandna služba ter učenci poklicne gumarske šole. Zaradi pomanjkanja je jo morda kazalo tudi prenesti v Kranj.

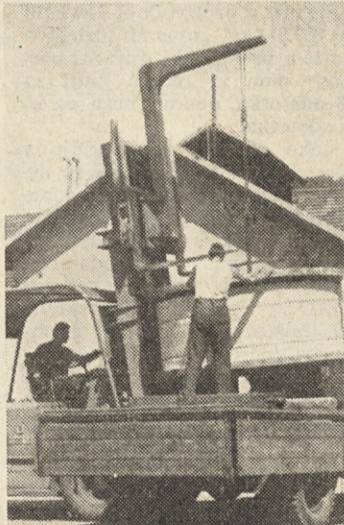
Obvestilo naročnikom kurjave

PETER ZIGANTE — KADROVSKE SLUŽBE — Trgovaško podjetje »Kurjavo« Kranj nas je pred nekaj dnevi obvestilo, naj do nadaljnjega ne pošiljamo več prijavitelj za drva in premog. Podjetje še doslej sprejetih naročil po vsej verjetnosti ne bo moglo izpolniti do konca meseca avgusta, to je v času, ko imajo potrošniki določen popust pri nakupu. Pri »Kurjavo« pravijo, da dolgujejo samo naročnikom iz našega podjetja obrog tisoč ton premoga. Take količine pa ni mogoče nabaviti, ker primanjkuje železniških vagonov.

Hkrati s tem pojasnilom naprošamo vse naročnike kurjave, naj v bodoče bolj natančno izpolnjujejo prijavnice, ki jih prevzemajo in kasneje oddajo pri reventu za družbeni standard. Vselej je treba tudi napisati vrsto premoga (velenjski kisli, velenjske kocke, velenjski v kosih, itd. oziroma trboveljske kocke, trboveljski v kosih, zagorski v kosih, če gre za rjavji premog). Vse člane kolektiva, ki naročajo kurjavo, naprošamo, da pred naročilom dobro premislijo o količinah in o kvadratnih premoga ter drva, kajti zaradi velikega povpraševanja kasnejših reklamacij ne bo mogoče upoštevati!

ši pripravi dela, itd. Toliko jih je, da jim bomo težko kos. Zlasti še, če bomo tako mlačni, kot smo bili doslej. Pomislite: na tri pozive uredništva našega lista, da bi kdor koli izmed članov kolektiva povedal svoje poglede na možnost za skrajšanje delovnega časa se doslej oglasila samo dva (2)! Zanima me, koliko jih bo izdala naslednje številke »Sava«?

UREDNIK

▲ Z villičarjem so naložili težke kolote s transportnim trakovi skoraj mimogrede

V Crikvenici je prostih še nekaj ležišč!

Vse člane kolektiva, ki se še niso prijavili za letni oddih v enem izmed počitniških domov našega podjetja, obveščamo, da je v našem domu v Crikvenici še nekaj prostih mest v naslednjih izmenah: od 21. do 10. avgusta 7 ležišč od 20. do 30. avgusta 10 ležišč od 7. do 30. septembra 30 ležišč

Letovavce opozarjamo, da imajo v septembru poseben popust in da plačajo sami za en dan letovanja v Crikvenici samo po 200 dinarjev, ker je pension v septembru 1000 dinarjev!

V Domu na Pokljuki, kjer je letno zagotovljena dobra prehrana v

Sklep občinske skupščine, ki bo preprečil nenačrtno stanovanjsko gradnjo

- V veliki dvorani občinske skupščine v Kranju sta se sestala
- v četrtek, 20. junija, oba zbora tega upravnega telesa. Razpravljala sta o financiranju bolnice za ginekologijo in porodničarstvo v Kranju, o fofinanciranju kliničnih bolnic v Ljubljani in o naseljih, ki naj bi se v bodoče z novimi stanovanj-
- skimi gradnjami še širila.

Zanimivo je bilo vprašanje, kako so se mogli povečati stroški za

Spet rekordna proizvodnja v juniju - naredili 839 t. izdelkov

(nadaljevanje s 1. strani)
izvršiti letošnjega plana 8800 ton gumenih izdelkov, temveč celo nekoliko več! To pa pomeni več sredstev v skladih za osebne dohodke in v skladih, iz katerih krišujemo potrebe po gradnji stanovanj, za prehrano v delavski restavraciji itd.

Junjski uspeh je več kot presenetljiv, saj v naši tovarni nikdar še nismo izdelali v enem mesecu 839 ton izdelkov. Upamo, da bomo letos ta rekord še kdaj potokli!

Kdaj bomo dobili svoj villičar?

Pred nekaj dnevi smo posneli v obratu II na Gaštejju pričujoči posnetek. Na kamion za odprmo do železniške postaje so nalagali na kolutih navite transportne trakove. Pomagali so si z villičarjem, ki ga posoja podjetje Javna skladišča. Delavci so delo opravili v manj kot pol ure. Ali bi ne kazalo zbrati okrog 12 milij. din in kupiti villičar? Gotovo bi se hitro izplačal, saj je nalaganje in zastaralim statičnim skripicem in skoroda golmi rokami, kakor je bila navada doslej, smrtno nevarno!

V Crikvenici je prostih še nekaj ležišč!

Vse člane kolektiva, ki se še niso prijavili za letni oddih v enem izmed počitniških domov našega podjetja, obveščamo, da je v našem domu v Crikvenici še nekaj prostih mest v naslednjih izmenah: od 21. do 10. avgusta 7 ležišč od 20. do 30. avgusta 10 ležišč od 7. do 30. septembra 30 ležišč

Letovavce opozarjamo, da imajo v septembru poseben popust in da plačajo sami za en dan letovanja v Crikvenici samo po 200 dinarjev, ker je pension v septembru 1000 dinarjev!

V Domu na Pokljuki, kjer je letno zagotovljena dobra prehrana v

V ponedeljek bomo spregovorili o težavah v našem gospodarjenju in o nalogah članov organizacije Zveze komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)
Zveze komunistov do aktualnih vprašanj v našem kolektivu.

O nejasnostih, ki zadevajo naloge Zv. komunistov ni se nanašajo na reševanje težav v proizvodnji, pa se lahko pogovorimo že sedaj. V prvi vrsti nam mora biti jasna vloga Zveze komunistov pri reševanju številnih družbeno-ekonomskih vprašanj in sedanjih drugih problemov ne vmešava neposredno, kakor je bila praksa pred uvedbo delavskega upravljanja, pa je vendar treba ponovno poudariti, da deluje predvsem analitično usmerjevalno!

To naj bi se odražalo povsod, na vsakem področju, kjer se pojavljajo težave ali pa bi utegnile nastati. V tem smislu mora vsak komunist potem, ko je sprejel v svoji osnovni organizaciji glavno orijentacijo za delo, z močjo preprečevanja in točnega dokazovanja vsakodnevno, povsod, kjer dela in živi med delovnimi ljudmi, dosledno ukrepati. Prav tako je dolžan vključevati se v reševanje težav in vlogi, ki jih mora rešiti kolektiv. Toda to le kot enakovreden in enakopraven član enega izmed samopravnih organov oziroma kolektiva svoje ekonomske enote. Torej ne gre za direktno operativno poseganje ZKS — marveč za popolnoma enakopravno delo komunistov — članov delovnega kolektiva. To je torej bistvena značilnost vloge in dela Zveze komunistov ter njenih članov na sedanjih stopnjah družbenega in ekonomskega razvoja pri nas.

S tem nismo povedali ničesar novega. O tem so na široko razpravljali in sklepali že na III. in IV. plenumu centralnega komiteja ZKJ. Take misli vsebuje tudi Program ZKJ, zasledimo pa jih lahko tudi v drugih partijskih listinah. Toda ker še kljub temu tako zelo obširnemu gradivu nekaterim tovarniškim v našem kolektivu ni popolnoma jasna vloga ter mesto Zveze komunistov, je bilo nujno potrebno spregovoriti o tem tudi v našem listu. Takšno pojasnilo so zahtevali tudi priprave na bližnjo konferenco tovarniške organizacije ZKS, saj bo ta posvetila največjo pozornost prav tem vprašanjem.

Zato namenimo nekaj besed še sami konferenci! Prav bi bilo, če bi v ponedeljek odgovorili na vprašanje, zakaj smo sklicali konferenco že sedaj in zakaj smo jo posvetili problemom gospodarjenja v našem kolektivu.

Precej časa so posvetili odborniki tudi razpravi o vplivnih območjih v kranjski občini. S tem bomo namreč mogoče preprečiti, da bi spreminjali sedanja manjša stanovanjska naselja v dolge, urbanistično in funkcionalno neurejene vasi. Sklep o vplivnih območjih določa, da bo mogoče v bodoče graditi v naslednjih naseljih (zanje je izdelujejo urbanistične projekte, ki bodo končani v letu 1965): mesto Kranj in naselji Zg. Bitnje in Koprca, Cerklje z naselji Dvorje, Grad in Vasca, Golnik z naselji Gorčice, Srednja vas in Starje, področje Kravcava z naselji pod Kravcem, Naklo z naselji Strahinj, Cegelnica, Malo Naklo, Pivka in Polica, Predvorje z naselji Nova vas, Potočje, Mače, Hrib in Možjanca, Senčur z naselji Srednja vas in Zg. Jezersko.

č svoje poslanstvo zadovoljivo izpolnjevati. Pri tem ne gre toliko za njeno vlogo kot tako, kot za njene metode, za način njenega delovanja. Njena vloga je pravzaprav večja in pomembnejša, kot je bila kdajkoli prej; toda bistveno se je spremenil način dela, spremenile so se metode dela. Četudi je vsakomur znano, da se Zveza komunistov pri reševanju političnih, gospodarskih ali kakih drugih problemov ne vmešava neposredno, kakor je bila praksa pred uvedbo delavskega upravljanja, pa je vendar treba ponovno poudariti, da deluje predvsem analitično usmerjevalno!

To naj bi se odražalo povsod, na vsakem področju, kjer se pojavljajo težave ali pa bi utegnile nastati. V tem smislu mora vsak komunist potem, ko je sprejel v svoji osnovni organizaciji glavno orijentacijo za delo, z močjo preprečevanja in točnega dokazovanja vsakodnevno, povsod, kjer dela in živi med delovnimi ljudmi, dosledno ukrepati. Prav tako je dolžan vključevati se v reševanje težav in vlogi, ki jih mora rešiti kolektiv. Toda to le kot enakovreden in enakopraven član enega izmed samopravnih organov oziroma kolektiva svoje ekonomske enote. Torej ne gre za direktno operativno poseganje ZKS — marveč za popolnoma enakopravno delo komunistov — članov delovnega kolektiva. To je torej bistvena značilnost vloge in dela Zveze komunistov ter njenih članov na sedanjih stopnjah družbenega in ekonomskega razvoja pri nas.

S tem nismo povedali ničesar novega. O tem so na široko razpravljali in sklepali že na III. in IV. plenumu centralnega komiteja ZKJ. Take misli vsebuje tudi Program ZKJ, zasledimo pa jih lahko tudi v drugih partijskih listinah. Toda ker še kljub temu tako zelo obširnemu gradivu nekaterim tovarniškim v našem kolektivu ni popolnoma jasna vloga ter mesto Zveze komunistov, je bilo nujno potrebno spregovoriti o tem tudi v našem listu. Takšno pojasnilo so zahtevali tudi priprave na bližnjo konferenco tovarniške organizacije ZKS, saj bo ta posvetila največjo pozornost prav tem vprašanjem.

Zato namenimo nekaj besed še sami konferenci! Prav bi bilo, če bi v ponedeljek odgovorili na vprašanje, zakaj smo sklicali konferenco že sedaj in zakaj smo jo posvetili problemom gospodarjenja v našem kolektivu.

Precej časa so posvetili odborniki tudi razpravi o vplivnih območjih v kranjski občini. S tem bomo namreč mogoče preprečiti, da bi spreminjali sedanja manjša stanovanjska naselja v dolge, urbanistično in funkcionalno neurejene vasi. Sklep o vplivnih območjih določa, da bo mogoče v bodoče graditi v naslednjih naseljih (zanje je izdelujejo urbanistične projekte, ki bodo končani v letu 1965): mesto Kranj in naselji Zg. Bitnje in Koprca, Cerklje z naselji Dvorje, Grad in Vasca, Golnik z naselji Gorčice, Srednja vas in Starje, področje Kravcava z naselji pod Kravcem, Naklo z naselji Strahinj, Cegelnica, Malo Naklo, Pivka in Polica, Predvorje z naselji Nova vas, Potočje, Mače, Hrib in Možjanca, Senčur z naselji Srednja vas in Zg. Jezersko.

Na rob!

Kdo se bo usmilil strehe kolesarnice

Ze precej časa je preteklo, odkar se je podrl del strehe nad kolesarnico v obratu I. Kaže pa, da se je noče nihče usmiliti. Lepo mirje, kakor vidite na desni sliki; dež in zob časa jo obdelujejo in pred zimo bo zanič...

Res drži, da je naša kolesarnica kar dolga, toda kemalu bo spet analizira vzroke za posamezne težave, kaj hitro pride do zaključka, da so odgovorni za vse proizvodne probleme, o katerih običajno razpravljamo, tisti sodelavci podjetja, ki so za to tudi plačani. To pa so naši proizvajalci, izmenski mojstri, šefi ekonomskih enot, organizatorji proizvodnje, strokovni sodelavci posameznih strokovnih služb in še drugi prav tja do direktorja podjetja. Naloge za uspešno reševanje omenjenih težav jim dajejo organi delavskega upravljanja, če je to sploh potrebno. Vrsta naloge je namreč sama po sebi razumljiva, saj jih morajo uspešno reševati tisti, ki so za to odgovorni. Postavljene so z našim planom proizvodnje in z drugimi plani. To je že ustaljena praksa in osnovna značilnost našega družbeno-ekonomskega sistema. In če je tako, potem so razprave, kdo

Tule, pri sestavljanju zmesi, se prične proizvodni postopek

Na rob!

Kdo se bo usmilil strehe kolesarnice

Ze precej časa je preteklo, odkar se je podrl del strehe nad kolesarnico v obratu I. Kaže pa, da se je noče nihče usmiliti. Lepo mirje, kakor vidite na desni sliki; dež in zob časa jo obdelujejo in pred zimo bo zanič...

Res drži, da je naša kolesarnica kar dolga, toda kemalu bo spet analizira vzroke za posamezne težave, kaj hitro pride do zaključka, da so odgovorni za vse proizvodne probleme, o katerih običajno razpravljamo, tisti sodelavci podjetja, ki so za to tudi plačani. To pa so naši proizvajalci, izmenski mojstri, šefi ekonomskih enot, organizatorji proizvodnje, strokovni sodelavci posameznih strokovnih služb in še drugi prav tja do direktorja podjetja. Naloge za uspešno reševanje omenjenih težav jim dajejo organi delavskega upravljanja, če je to sploh potrebno. Vrsta naloge je namreč sama po sebi razumljiva, saj jih morajo uspešno reševati tisti, ki so za to odgovorni. Postavljene so z našim planom proizvodnje in z drugimi plani. To je že ustaljena praksa in osnovna značilnost našega družbeno-ekonomskega sistema. In če je tako, potem so razprave, kdo

Tule, pri sestavljanju zmesi, se prične proizvodni postopek

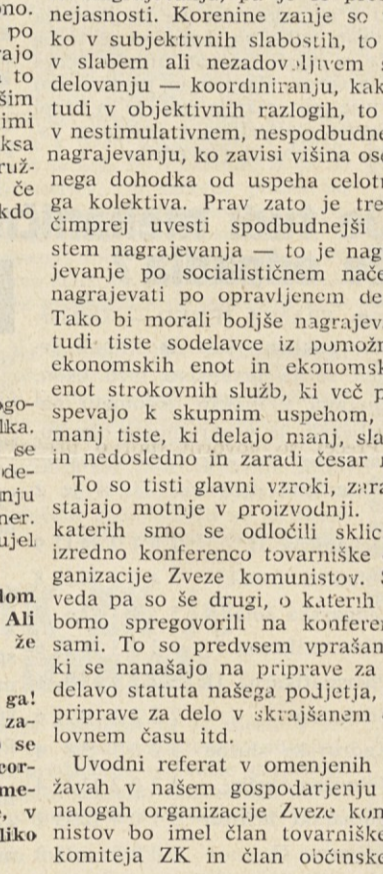
Na rob!

Kdo se bo usmilil strehe kolesarnice

Ze precej časa je preteklo, odkar se je podrl del strehe nad kolesarnico v obratu I. Kaže pa, da se je noče nihče usmiliti. Lepo mirje, kakor vidite na desni sliki; dež in zob časa jo obdelujejo in pred zimo bo zanič...

Res drži, da je naša kolesarnica kar dolga, toda kemalu bo spet analizira vzroke za posamezne težave, kaj hitro pride do zaključka, da so odgovorni za vse proizvodne probleme, o katerih običajno razpravljamo, tisti sodelavci podjetja, ki so za to tudi plačani. To pa so naši proizvajalci, izmenski mojstri, šefi ekonomskih enot, organizatorji proizvodnje, strokovni sodelavci posameznih strokovnih služb in še drugi prav tja do direktorja podjetja. Naloge za uspešno reševanje omenjenih težav jim dajejo organi delavskega upravljanja, če je to sploh potrebno. Vrsta naloge je namreč sama po sebi razumljiva, saj jih morajo uspešno reševati tisti, ki so za to odgovorni. Postavljene so z našim planom proizvodnje in z drugimi plani. To je že ustaljena praksa in osnovna značilnost našega družbeno-ekonomskega sistema. In če je tako, potem so razprave, kdo

Tule, pri sestavljanju zmesi, se prične proizvodni postopek

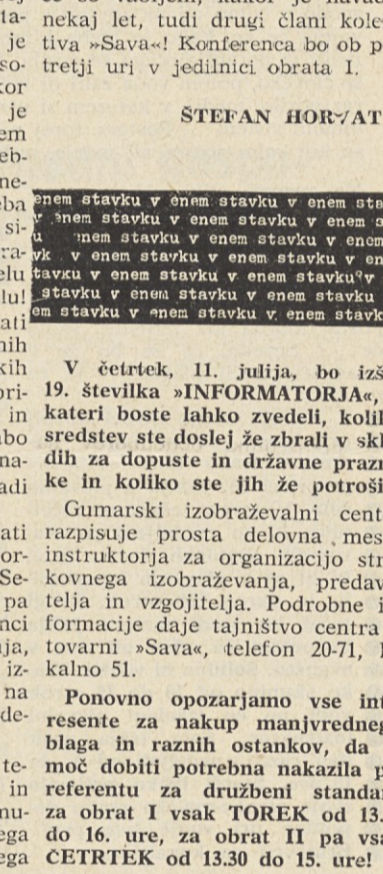
Na rob!

Kdo se bo usmilil strehe kolesarnice

Ze precej časa je preteklo, odkar se je podrl del strehe nad kolesarnico v obratu I. Kaže pa, da se je noče nihče usmiliti. Lepo mirje, kakor vidite na desni sliki; dež in zob časa jo obdelujejo in pred zimo bo zanič...

Res drži, da je naša kolesarnica kar dolga, toda kemalu bo spet analizira vzroke za posamezne težave, kaj hitro pride do zaključka, da so odgovorni za vse proizvodne probleme, o katerih običajno razpravljamo, tisti sodelavci podjetja, ki so za to tudi plačani. To pa so naši proizvajalci, izmenski mojstri, šefi ekonomskih enot, organizatorji proizvodnje, strokovni sodelavci posameznih strokovnih služb in še drugi prav tja do direktorja podjetja. Naloge za uspešno reševanje omenjenih težav jim dajejo organi delavskega upravljanja, če je to sploh potrebno. Vrsta naloge je namreč sama po sebi razumljiva, saj jih morajo uspešno reševati tisti, ki so za to odgovorni. Postavljene so z našim planom proizvodnje in z drugimi plani. To je že ustaljena praksa in osnovna značilnost našega družbeno-ekonomskega sistema. In če je tako, potem so razprave, kdo

Tule, pri sestavljanju zmesi, se prične proizvodni postopek

Pripraviti je treba razprave o statutu po sindikalnih pododborih

(nadaljevanje s 1. strani)
Plenum je zato sklenil, da se bodo vsak mesec enkrat sestajali vsi predsedniki pododborov na

Sedem vprašanj za šefe EE in izmenske delovodje

Ne bo slabo, če preberete tu tudi še, čeprav smo namenili v prvi vrsti šefom ekonomskih enot in izmenskim delovodjem!

Pri vsakdanjem delu bi morali vedno misliti tudi na naslednjih sedem vprašanj:

1. Ali sodelavcem sprti in zadosti jasno prikazujete možnosti za obratne nezgode ter jih učite, kako naj delajo varno?
2. Ali pazite na to, da povsod, na vsakem delovnem mestu in ob vsakem času uporabljajo primerna zaščitna sredstva?
3. Ali posvečate nekaj več pozornosti in časa novim, mladim ter nepazljivim sodelavcem?
4. Kakšnih metod in prijemov se poslužujete za vzdrževanje varnosti pri delu?
5. Ali od časa do časa pregledujete svoj oddelk, da bi odkrili slučajne izvire nevarnosti in jih pravočasno odstranili?
6. Ali osebno analizirate vzroke in raziskujete, če je prišlo do nezgode?
7. Ali se obnašate sami tako, da ste lahko drugim za zgled?

Minulo nedeljo so zaprli edinstveno šolsko razstavo, ki jo je pripravil kolektiv osemletke »Lucijana Seljaka« v Stražišču ob sodelovanju gumarskega izobraževalnega centra našega podjetja ter industrijskih šolskih centrov Iskre in tekstilne industrije. Razstava je bila odprta od 25. do 30. jun., ogledalo pa se jo je več tisoč mladih in starejših ljudi iz Stražišča in Kranja. Škoda je le, da osemletka »Lucijana Seljaka« preveč oddaljena od mesta, saj bi si to edinstveno priveditev sicer ogledalo precej več ljudi.

V posebnem prostoru je prikazal naš gumarski izobraževalni center potrebe našega podjetja po novih strokovnih kadrih s posebnim poudarkom na poklicnih gumarjih in gumarskih tehnikah ter seznanil obiskovalce s sistemom izobraževanja in s samim delom bodočih poklicnih gumarjev. Prostor je bil opremljen s fotografijami, informativnimi besedili, grafikoni in maketama starega ter novega obrata. Hkrati s prikazovanjem posameznih poklicev, ki jih izobražujemo v našem centru, so bili razstavljeni tudi odgovarjajoči izdelki oziroma polizdečki.

Razstavo so pripravili v organizaciji gumarskega izobraževalnega centra informativna in propagandna služba ter učenci poklicne gumarske šole. Zaradi pomanjkanja je jo morda kazalo tudi prenesti v Kranj.

Tokrat pa spet na jug, na sončni Hvar

Medtem ko čakamo v uradništvu na prve vesti iz Starega Grada na otoku Hvaru, smo se odločili pobliže seznaniti vas s še

enim letoviščem na tem otoku. To je Hvar, eno najlepših in najbolj sončnih letovišč na Jadranu. Trditve, da je tudi eno najdražjih, pa ne drži, saj cena pensionov ne presega v izjemo nekaj hotelskih zneska 1.200 dinarjev.

Hvar je največje mesto in tudi največje pristanišče na istoimenskem otoku. Klimatske prilike so take, da je tu kraj eden najprijemnejših za letovanje. Poleti ni soparno. Statistični podatki pravijo, da sije na Hvaru vsako leto sonce okrog 2.736 ur, letna oblačnost pa je 37 % (v Neaplju 43 %, v Davosu 50 % in v Nizzi 45 %).

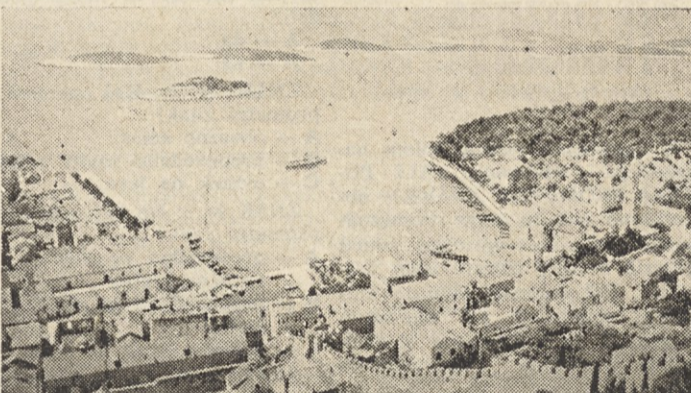
Mesto je nastalo v 4. stoletju pred našim štetjem in se večletno imenovalo Dimos. Skupaj z naseljem Pharos (sedanji Stari Grad) je tvorilo posebno politično enoto — polis. V tistih časih so hvarski trgovci križarili po Sredozemskem morju in trgovali. Okrog leta 235 pr.n.št. so ga zasedli Iliri, leta 219 pa Rimljani.

Mesto šteje danes blizu 2.000 prebivalcev. Med zgodovinskimi spomeniki je treščemoviti renesančno katedralo iz 16. stoletja, arzenal iz istega obdobja, v kate-

rem je eno najstarejših evropskih gledališč. Mestne utrabe so nastale v 13. stoletju in so danes zanimiva sprehajališča. Za zbiravca starin pa so zanimivi samostani, palače in cerkve, kjer hranijo zanimive zbirke umetnin, denarja in raznih starin.

Kaj pa stroški letovanja? V prvotnih sobah so postelje od 250 do 500 dinarjev. V novozgrajeni restavraciji se lahko abonirate za dnevno prebrano (zajtrk, kosilo in večerja) za 800 do 900 dinarjev, vključnojo postrežnino. Turistična taksa je julija in avgusta 45 %.

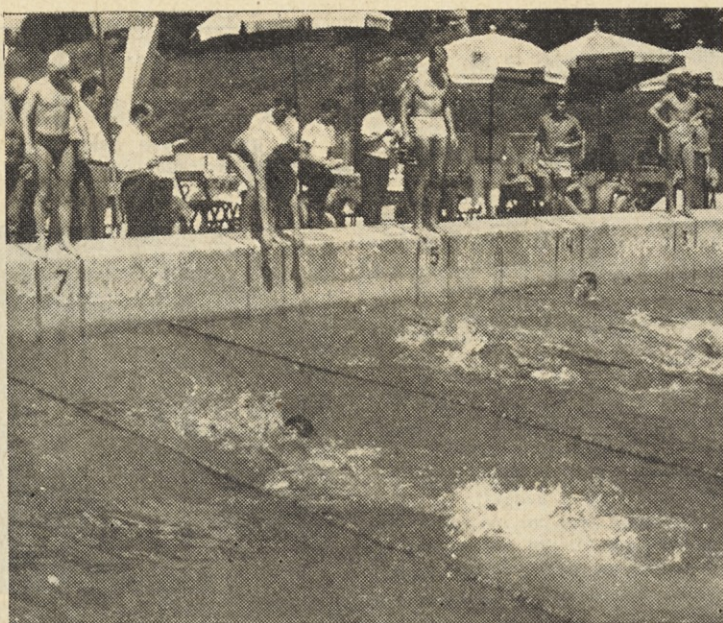
Pogled na en del hvarskega kopališča

Taka je panorama mesta Hvara — v ozadju otoček Gallinik, za njim pa skupina Peklenskih otočkov

po 30. ostale mesece pa po 25 dinarjev na dan.

Hvar je povezan z makadamsko cesto do Starega Grada, Vrboške, Jelse in celo s skrajno vzhodnim rtom Sačurajem. Od Vrboške skozi Stari Grad do Hvara vozi več avtobusov. Od 1. julija naprej vozi od

▲ Tudi tvoj otrok lahko postane takle mojster v plavanju. Vpiši ga v plavalno šolo pri plavalnem klubu »Triglav«, da se bo lahko obvaroval nevarnosti, ki jih skriva za neplavavca voda. Solnina je samo 300 dinarjev!

Omogočite svojemu otroku, da se bo naučil plavati!

Plavanje je ena izmed tistih osnovnih vrlin, ki jo mora obvladati vsak človek. Nič ne vemo, kaj človeka čaka jutri. Morda bo doživel povodenj, prometno nezgodo in zgrmel z vozilom v reko, nezgodo v čolnu ali pa zdrsnil s poti in naraslo reko. Če je plavanje vajen, če ve, kako je treba kljubovati valovom, kako se je treba rešiti iz potaplajočega se vozila, če se nauči reševati utaplajočega se človeka, potem voda zanj ni več nevarna. Nasprotno, postane mu razvedrilo, medij, v katerem si utrjuje telo, razvija mišičje in krepki dihalni sistem... Postane torej njegova prijateljica, v poletnem času kot reka, jezero ali morje, nujna potreba in razvedrilo...

Na zgornji sliki vidite posnetek z enega izmed velikih plavalnih tekmovanj v Kranju. V bazenu in na štartnih kamnih vidite prave mojstre plavanja, najhitrejši v državi. Tudi vaš otrok bo postal morda tak mojster, samo če...? Seveda, če se bo že v mladosti naučil plavati — in to pravilno.

- V Kranju imajo otroci dovolj priložnosti, da se nauče plavati. Plavalni klub »Triglav« je pričel 25. junija s plavalno šolo. V prvem tečaju za začetnike, ki so razdeljeni po starostnih skupinah, in za tiste, ki bi se v plavanju izpopolnili, je okrog 120 otrok. Drugi tečaj bo sredi meseca julija in potem še eden ali dva v avgustu. Solnina ni velika. Vsako skupino od 10 do 15 otrok vodi po en izsolani plavalni instruktor. Šola traja vsak dan razen v nedeljah od 8. do 10. ure. Starši lahko prijavi svoje otroke-malčke vsako dopoldne pri vodji šole prof. Brinovcu na kopaljšču.

Ali poznaš prometne znake?

Z današnjim, petim kolom nagradnega tekmovanja »ALI POZNAS PROMETNE ZNAKE?« objavljamo zadnjih osem prometnih znakov in trojice vprašanj, izmed katerih morate izbrati osem pravih. Kakor doslej, morate tudi tokrat obkrožiti pri napisanih odgovorih za vsak prometni znak pred pravih odgovarjajočo črko.

Med reševalce bomo z žrebom podelili deset denarnih nagrad po 500 dinarjev. Seveda bomo pri tem upoštevali samo pravilne odgovore. Rok za oddajo rešitev je sobota, 13. julija! Rešitve oddajte v uredništvu ali pri dežurnih vratarjih!

S tem kolom je tekmovanje končano. V naslednji številki pa bomo objavili prvo kolo novega nagradnega tekmovanja z naslovom »ALI POZNAS SVOJO TOVARNO KOLEKTIV IN NJENE IZDELKE?«

ZNAK št. 1: Kaj predstavlja ta prometni znak? Videli ste ga na cesti in kmalu za tem naleteli na

Je tudi mehanična delavnica že odpadla?

● FRANCI JENKO — Gumarska poklicna šola ● Minuli teden se je prvenstvo med ekon. enotami v malem nogometu nadaljevalo le v skromnem obsegu. Odigrani sta bili le dve tekmi. Mehanična delavnica II si je z

Mehanična II	7	4	1	2	24:17	9
Tehnični izdelki	5	4	0	1	19:15	8
Gumarska šola	5	3	1	1	22:6	7
Pnevmatikarna I	6	3	0	3	33:22	6
Pnevmatikarna II	5	2	2	1	17:9	6
Stiskarna	7	2	2	3	9:19	6
Kadrovske službe	3	2	0	1	5:8	4
Tehnične službe	4	2	0	2	13:23	4
Gumarski institut	5	1	0	4	12:23	2
Valjarna II	5	0	0	5	6:18	0

divjad. Ali ste to lahko predvideli?

- A — da
- B — ne

ZNAK št. 2: Kaj pomeni ta prometni znak?

- A — obvezno smer
- B — prepovedano zaviti v levo
- C — ovinek na levo

ZNAK št. 3: Na kaj opozarja ta prometni znak?

- A — prepovedan promet za vprežno živino
- B — prepovedano je goniti živino
- C — domače živali na cesti

ZNAK št. 4: Kaj pomeni ta okrogli znak?

- A — prepoved prehitevanja
- B — obvezna smer
- C — krožni promet

ZNAK št. 5: Kaj govori ta prometni znak?

- A — prečni most

ZNAK št. 6: Kaj pomeni ta prometni znak?

- A — dovoljen promet z vprežnimi vozili
- B — pozor, vprežna vozila na cesti
- C — prepovedan promet za vprežna vozila

ZNAK št. 7: Na kaj opozarja znak?

- A — šola
- B — otroci
- C — prehod za pešce

ZNAK št. 8: Kaj označuje ta prometni znak?

- A — prepovedano prehitevanje
- B — prednost imajo vozila iz nasprotnne smeri
- C — prednost pred vozili iz nasprotnne smeri

PRIIMEK IN IME:

R = rdeča
Ru = rumena
M = modra

1. letoviški kraj

Nogomet ali...

Tako se moramo vprašati po neljubem dogodku, ki se je pripetil v soboto, 22. junija v prvenstveni tekmi med pnevmatikarno II in valjarno II. Vse do te tekme je potekalo prvenstvo v prijateljskem vzdušju — boljša moštva so zmagovala, slabša pa si prizadevala športno prenašati poraze. Tako je tudi prav, saj smo organizirali tekmovanje zaradi razvedrila.

Sobotni primer pa je vrgel senco na vsa naša prizadevanja. Valjarna II, edino moštvo, ki še ni zmagalo, je nastopilo 22. junija proti oslavljeni ekipi pnevmatikarne II. Pri enem izmed startov sta igravec pnevmatikarne II in igravec valjarne II poizkusila med seboj fizično obračunati. Vse bi se dobro končalo, da se ni vmešal še Stane Bec iz pnevmatikarne II in se fizično lotil nasprotnega igravca.

Tekmovalni odbor, sestavljen iz kapetanov sodelujočih moštev, je zato omenjeno tekmovanje razveljavil. V ponovljeni tekmi ne smeta igrati vročerkveža, ki sta se sprla, Stane Becu pa so prepovedali igranje do konca prvenstva. Kazen je prav gotovo pravilno odmerjena in upamo, da podobnih primerov ne bo več! N. N.

NOGOMET

remijem proti stiskarni 2:2 skoroda pokopala vse upe za osvojitve najvišjega naslova, tekma med pnevmatikarno II in valjarno II pa bo zaradi neljubega, v zgornjem članku opisanega incidenta, ponovljena.

Prvenstvena lestvica izgleda sedaj takole (glej levo):

Slika na lestvici se torej ni spremenila; jasno pa je, da bo mehanična II lahko zbrala največ 13 točk, če bo premagala še preostala dva nasprotnika. Teoretično jo lahko prehitijo še tehnični izdelki, gumarska šola in pnevmatikarna II. Kako bo v resnici, bomo še videli...!

B — železniški prelaz z zapornicami

C — vzboklina na cesti

ZNAK št. 6: Kaj pomeni ta prometni znak?

- A — dovoljen promet z vprežnimi vozili
- B — pozor, vprežna vozila na cesti
- C — prepovedan promet za vprežna vozila

ZNAK št. 7: Na kaj opozarja znak?

- A — šola
- B — otroci
- C — prehod za pešce

ZNAK št. 8: Kaj označuje ta prometni znak?

- A — prepovedano prehitevanje
- B — prednost imajo vozila iz nasprotnne smeri
- C — prednost pred vozili iz nasprotnne smeri

PRIIMEK IN IME:

R = rdeča
Ru = rumena
M = modra

1. letoviški kraj

Kegljači so odšli na dvomesečni počitek

KEGLJANJE

- AVUGUST POTUŠEK, ORGANIZACIJA ZAC.-ANALITSKA SLUŽBA ●
- V četrtek, 27. junija, smo se kegljači z dvema nastopoma poslovlili, kajti sedaj je pred nami dvomesečni počitek. Ni čudno, če se je zato zbralo rekordno število gledavcev, čudno pa je, da smo mi nastopili nekompletni in ostali s 343 in s 349 potrditimi keglji tako na šestem mestu. Tako je razvrstitev sodelujočih krožkov v skupni oceni naslednja: Elektro — Kranj 2.803, Tekstilindustrija 2.736, Iskra A 2.725, Iskra B 2.649, SAVA 2.537, Planika 2.494, Elektrarna Sava 2.262, Kovinar 2.189, itd.

niso pomagali. V prvem tekmovanju smo takole podirali oziroma grešili: Igljič 41-3, Sekne 41-4, Znidaršičeva 34-2, Voršič 37-4, Potušek 37-4, Petelinšek 36-5, Košnjek 31-5 in Pogorelec 20-8. V drugem nastopu pa je bilo takole: Igljič 48-2, Peternelj 46-3, Potušek 42-5, Sekne 43-6, Petelinšek 38-4, Voršič 37-4, Znidaršičeva 36-6 in Košnjek 19-5. Odličen je bil novinec Peternelj, najboljši pa naš novi član Igljič.

Tekmovalo je kar deset krožkov. Savska vrsta si je zaenkrat zagotovila 5. mesto v končni razporeditvi zaradi uspelega starta v prvih kolih. Toda če nam še jenseni enkrat spodleti, nas prehiti Planika in po nas je. Torej je vsak nadaljnji komentar odveč, saj vsak član krožka ve, kaj je njegova dolžnost.

Mi smo nastopili tako oslabljeni, da smo si morali izposoditi dva tekmovalca. Zaradi nediscipline smo doživeli neuspeh in tudi dobri meti nekaterih novih kegljavcev

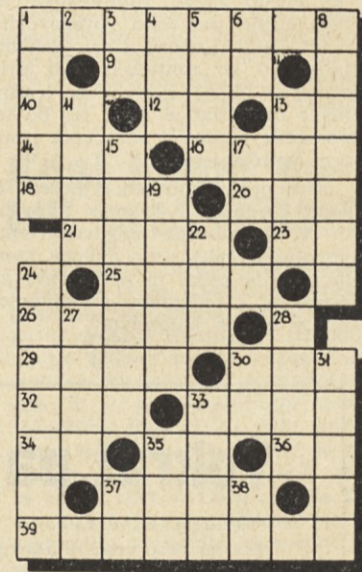

Na kresno noč sem sanjal, da smo...

Kakor veste, dragi bravci, je bila minuli teden kresna noč. Dan se je že obesil in spet jo počasi, toda zagotovo mahamo zimi v naročje. Pa pustimo to! Rad bi vam povedal, kako sem izkoristil ta enkratni dogodek.

Zvečer sem jo mahnil v bližnji gozd obut v škornje. »Švicale« sem, da je bilo kaj. Malo pred polnočjo sem si natresel nekaj zadržane spraproti za škornje, se zleknil pod hrast in čakajoč polnoči zadremal. Zdi se mi, da se mi je sanjalo vse tisto, kar si res najbolj želim. Naj povem...

Naša tovarna je stala na Gaštelju, velika in mogočna, z novimi in modernimi stroji. Zjutraj ni nihče zamujal in vsi, brez izjeme smo prihajali na delo ob šestih. Pri strojih so stali v sodobne delovne obleke napravljeni delavci, med njimi pa se sukali in delovnih haljah naši strokovnjaki, pregledovali izdelke, svetovali, pomagali in spodbujali. V pisarnah so delali kot za stavo, na kavo pa so hodili v sobotah, ko je bil za vse zaposlene prost dan. V menzi so razdeljevali po principu »izberi si sam« tople obroke, kot so: hrenovka z gorčico, klobasa, čevapčiči, obara, krompirjeva

Križanka - „naši letoviški kraji“

VODORAVNO: 1. gorsko-letoviški kraj med Grintavcem in Karavanami, 9. otok v Jadranu nasproti Splita, 10. začetnici imena in priimka italijanskega slavista in literarnega zgodovinarja, 12. gozdno gospodarstvo, 13. veznik, 14. sorodnik, 16. z modelom oblikovan in v 1 kosu, 18. napad posebne duševne bolezni pri Malajcih, zaradi katere bolnik tudi zblazni in poskuša ubijati, 20. kadar ne manjka nihče, 21. denar v portugalskih kolonijah Macao in Timor, 23. medmet, 25. vendarle, vendar, 26. znani avstrijski filmski komik, predstavnik starejši generacije, 29. reka v zapadni Srbiji, 30. očka, 32. sadež, 33. sestavek, 34. latinski predlog, 37. svetovnoznano slovensko alpsko letovišče, 39. planota v Julijskih Alpah, tudi ime lesno-predelovalnega podjetja v Škofji Loki.

na Hvaru, 3. Zveza borčev, 4. enota dela, 5. vrsta juhe, 6. Sessija Bela Cikoš, hrv. slikar, 8. največje jugoslovansko letovišče ob Kvarnerskem zalivu, 11. znan avstrijski filmski komik, predstavnik starejši generacije, 13. italijansko mesto s poševnim stolpom, 15. sejemsko mesto v Vojvodini, 17. 13. in 23. črka abecede, 19. slovensko letoviško mesto in pristanišče, 22. Združena arabska republika, 24. letoviški kraj na Krku, 27. nadležna žuželka, 28. industrijsko središče v kosovskometohijski pokrajini, 30. Aureolus Paracelsus, švicarski zdravnik in medicinski reformator, 31. jugoslovanski polotok v Jadranu z množico slovenskih letovišč, 33. uglasbeno kratko besedilo, 35. vrsta gline, 37. Buffon Luis, francoski raziskovalec in filozof, 38. kemična kratica in oznaka za dvojen.

NAVPIČNO: 1. letoviški kraj